

עת"א 15518/12/16 - אדי נזרוב, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

08 ינואר 2017

עת"א 15518-12-16 נזרוב נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני עותר	כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא אדי נזרוב, ע"י ב"כ עו"ד גב' תום הלפרין ממשרד עו"ד נס בן נתן
נגד משיבים	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון 2. מדינת ישראל

פסק דין

בפני עתירת אסיר, שהוגשה בהתאם לסעיף 62א' לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971, במסגרתה מבקש העותר להורות על ביטול החלטת המשיב המורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי יתרת תקופת המאסר שהוטלה על העותר במתקן כליאה. העותר מבקש להורות למשיב לערוך שימוע נוסף בעניינו ולאפשר לו להציג טיעוניו במסגרת השימוע הנוסף באמצעות ב"כ.

ביום 12.1.16 נגזר דינו של העותר במסגרת ת"פ 51693-11-14 של בימ"ש השלום בנתניה והושת עליו עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. העותר החל לרצות את עונשו בעבודות שירות ביום 22.6.16. תפקודו במסגרת עבודות השירות היה לקוי והוא נעדר פעמים רבות ללא אישור המפקח והמעסיק. נערכו לו שתי שיחות בירור וכן נערך שימוע, שלאחריו הומלץ על הפסקה מנהלית של עבודות השירות. ביום 17.11.16 התקבלה החלטת המשיב על הפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי יתרה של 136 ימים בבית הסוהר.

העותר טוען כי במועד השימוע שנערך לו טען לבעיות כלכליות ובריאותיות אשר מנעו ממנו לרצות את עבודות השירות באופן תקין. נטען כי בעניינו של העותר מתקיימות נסיבות אישיות חריגות אשר בגינן נבצר ממנו לרצות את עבודות השירות כראוי. נטען כי העותר נקלע לקשיים כלכליים והוא הגיש בקשה לצו כינוס ולהכרזתו כפושט רגל. נטען כי מצבו הכלכלי הוחמר במהלך תקופת עבודות השירות ולכן החל לעבוד שעות רבות ביום במספר עבודות על מנת לכסות חובותיו. כפועל יוצא מכך נעדר מעבודות השירות. כן נטען כי מצבו הכלכלי של העותר השפיע על מצבו הנפשי, דבר שהשפיע על המוטיבציה מצדו להשלים את עונשו במסגרת עבודות השירות כראוי. עוד נטען כי העותר הינו אב לילדה בת כשנה והינו המפרנס העיקרי שלה, מה שהחמיר את מצוקתו. נטען כי מעמדו של העותר כאב, השימוע שנערך לו וההחלטה בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות חידדו את הבנתו כי הוא מצוי בסיכון ממשי לרצות מאסר מאחורי סורג ובריח לראשונה בחייו, שכן הוא נעדר עבר פלילי מלבד תיק זה. נטען כי דברים אלה הובילו להתגייסות ממשית מצדו להמשיך ולרצות את עבודות השירות. העותר מביע חרטה על כך שלא השכיל לנצל את התחשבות ביהמ"ש שעה

עמוד 1

שגזר את דינו למאסר על דרך של עבודות שירות, אך טוען כי כיום הוא מביע מוכנות פיזית ונפשית לעשות כל שלא יוד כדי להשלים את ריצוי עבודות השירות. נטען כי העותר הינו צעיר נעדר עבר פלילי למעט תיק זה ובעניינו קיים אינטרס שיקומי מובהק. נטען כי למאסר בפועל השפעות שליליות מרחיקות לכת ויש להימנע מחשיפת העותר לדפוסים שליליים בבית הסוהר.

המשיב טוען כי החל מתחילת מאסרו בעבודות שירות תפקודו של העותר היה לקוי והוא נעדר רבות ללא אישור המפקח והמעסיק. נערכו לו שתי שיחות ברור בתאריכים 22.6.16 ו-31.7.16, בהן הוזרה בחומרה על אופן ריצוי מאסרו הלקוי והיעדרותיו ללא אישור. העותר התחייב לשנות את התנהלותו אך זה לא קרה בפועל. לכן זומן לשימוע לצורך הפסקה מנהלית. עורך השימוע התרשם כי העותר נעדר מעבודות השירות באופן תכוף ויתרת מאסרו בע"ש ארוכה ומשמעותית, למרות שחלפו כשישה חודשים מתחילת ריצוי העונש. ההזדמנויות שניתנו לו בשיחות הבירור לא הועילו. נטען כי במעמד השימוע פרס העותר בעיות כלכליות ומשפטיות שעומדות בפניו. המשיב טוען כי במידה שיש התדרדרות במצבו הנפשי של העותר עד כדי אי יכולת להגיע לעבודות שירות עומד בפני עובד השירות כלי שבו הוא יכול להעלות עובדות ונימוקים למצבו הנפשי בעזרת ועדה רפואית, אך הוא לא פנה ולא הציג כל מסמך המעיד על התדרדרות במצבו הנפשי, לכן נטען כי הוא מחויב לפעול בהתאם לכללים ולנהלים לריצוי עבודות השירות. כמו כן, הוא מחויב לדווח על שינוי במצב רפואי, פיזי או נפשי. המשיב טוען כי העותר עשה דין לעצמו ולא התייצב ואף ניתק קשר עם המפקח. נטען כי טענותיו הכלכליות אינן מהוות עילה שכן עם הגעתו למיין לעבודות השירות הוסבר לו שאין שכר בתמורה לע"ש על פי חוק והוא הסכים לרצות את מאסרו בדרך זו על אף הקושי הטמון בה. נטען כי החלטת המשיב הינה סבירה בנסיבות העניין ואין מקום להתערב בה.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש להחזיר את עניינו של העותר לשימוע נוסף בפני המשיב, כאשר העותר יהיה מלווה ע"י ב"כ באופן שיאפשר לו לטעון טיעונו. מבחינת טופסי שיחות הבירור שנערכו בעניינו של העותר וכן מבחינת טופס השימוע וטיעוני העותר במסגרת השימוע שנערך לו עולה כי העותר לא טען את מלוא טענותיו כפי שנטענו במסגרת העתירה שהוגשה לביהמ"ש. ככל הנראה העותר התקשה להתבטא במסגרת השיחות והשימוע שנערכו לו. אמנם לא נפל כל פגם בהתנהלותו של המשיב או בהחלטתו בנסיבות העניין, שכן לעותר נערכו שיחות ברור והוא זומן לשימוע כדין והיה עליו להתייצב לשימוע בליווי ב"כ, אך סבורני כי מאחר שהחלטת המשיב ניתנה מבלי שהונחו בפני המשיב כל הטיעונים, יש לאפשר לעותר להתייצב לשימוע נוסף בליווי ב"כ באופן שיאפשר שמיעת כל הטיעונים בעניינו. כל זאת מאחר שמדובר בצעיר בן 24, ללא עבר פלילי, שזהו מאסרו הראשון, וכן לאור הנימוקים שפורטו בפני לעניין הסתבכותו הכלכלית, מצב שבאופן טבעי גורם למצב נפשי לא פשוט וכן לאור היותו אב לילדה בת שנה שככל הנראה אמה איננה מסוגלת לטפל בה ולפרנס אותה. כן יצוין כי העותר טוען כי כאשר כן הגיע לעבודות השירות המעסיק היה מרוצה ממנו.

בנסיבות אלה, לאור המפורט לעיל, ובשים לב לכך שמדובר בצעיר ללא עבר פלילי פרט לתיק שבנדון, כאשר ריצוי המאסר בבית הסוהר עלול להשפיע על העותר לרעה ולפגוע קשות בסיכויי השיקום שלו, הנני מורה על החזרת עניינו של העותר לשימוע נוסף בפני המשיב. במסגרת מכלול שיקוליו ראוי כי המשיב יביא בחשבון, בין היתר, גם את השלכותיו של מאסר ראשון על משיב בעל נתונים כפי שהם במקרה הנוכחי, לרבות בשים לב לאמור בדו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, בראשות השופטת בדימוס דליה דורנר, שפורסם בנובמבר 2015. העותר ידאג להתייצב לשימוע שיזומן אליו בליווי ב"כ ולהציג את מלוא הטיעונים, כפי שהוצגו בפני ביהמ"ש במסגרת עתירה זו.

בהזדמנות זו יובהר לעותר כי מדובר בריצוי עונש של מאסר וכי אם תינתן לו ההזדמנות לשוב ולרצות את יתרת המאסר בדרך של עבודות שירות, עליו לרצות את המאסר באופן תקין וללא היעדרויות ללא אישור המפקח, שאם לא כן, ישלח לריצוי יתרת המאסר במתקן כליאה.

עוד יובהר, למען הסר ספק, כי מעבר להנחיה לבחון שוב את עניינו של העותר ולשקול את כל השיקולים הנדרשים לעניין, בית המשפט אינו מביע כל עמדה. גורמי שב"ס יערכו את השימוע, יגבשו המלצותיהם, ואלו ישקלו ע"י מפקד המחוז שייתן החלטתו, כפי שימצא לנכון ולפי מיטב שיקול דעתו.

ניתן היום, י' טבת תשע"ז, 08 ינואר 2017, במעמד העותר, ב"כ העותר וב"כ המשיבים.

ר' שפירא, ס. נשיא